

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет Педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра Загальної педагогіки та дошкільної освіти

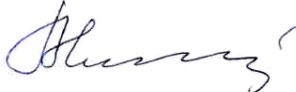
СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
«ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА»
підготовки магістрів
спеціальності **012 Дошкільна освіта**
освітньої програми **Дошкільна освіта**

Силабус навчальної дисципліни «Педагогічна компаративістика»
підготовки магістра, галузі знань «012 Дошкільна освіта», спеціальності
«Дошкільна освіта», за освітньою програмою «Дошкільна освіта».

Розробник: Смолюк Іван Олександрович, професор кафедри загальної
педагогіки та дошкільної освіти, доктор педагогічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 6 від 27.01.2021 р.

Завідувач кафедри: (Семенов О.С.)

I. Опис навчальної дисципліни педагогічна компаративістика

Таблиця 1
(денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 150/5	012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта Дошкільна освіта, Початкова освіта	Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 22 год.
		Практичні (семінарські) 22 год.
		Лабораторні ____ год.
ІНДЗ: немає	магістр	Індивідуальні ____ год.
		Самостійна робота 96 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

Таблиця 2
(заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта	Нормативна / Вибіркова
Кількість годин / кредитів 150/5	012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта Дошкільна освіта, Початкова освіта	Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Лабораторні ____ год.
ІНДЗ: немає	магістр	Індивідуальні 18 год.
		Самостійна робота 112 год.
		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Смолюк Іван Олександрович
Науковий ступінь: доктор педагогічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор

Контактна інформація: моб.тел. +380505642301

Електронна адреса: Smoluk.Ivan@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна розкриває: проблеми детермінованості освітніх процесів економічними, політичними та соціальними чинниками; новітні тенденції розвитку системи безперервної освіти у провідних розвинутих країнах світу та в Україні; інтеграційні процеси в освітній сфері у європейському регіоні та у глобальному вимірі; проблеми диференціації та стандартизації освіти у централізованих та децентралізованих освітніх системах; причини виникнення, функції та розвиток альтернативних шкіл нашого часу; актуальні проблеми вітчизняної і зарубіжної дошкільної педагогіки та освіти зокрема: глобальну проблему соціалізації дітей, яка диференціюється на проблеми взаємин дітей, батьків і педагогів, проблеми статевої ролі і економічної соціалізації дошкільників, а також – проблеми, пов'язані із забезпеченням поліетнічного та інтегрованого виховання; проблему реалізації топологічного і типологічного підходів до пізнавальної мотивації дітей різного віку коли у них формується потреба в пізнанні і власний стиль когнітивної діяльності, здатний інтегрувати розрізнені знання з різних галузей науки і практичного життя в єдину картину світу; шляхи підвищення ефективності процесів навчання і виховання за рахунок використання сучасних освітніх технологій, що добре зарекомендували себе в інших країнах або регіонах, при необхідності збереження національної специфіки вітчизняної освітньої системи.

2. Пререквізити: педагогіка загальна, педагогіка дошкільна, порівняльна педагогіка, психологія. **Постреквізити:** інноваційне методичне забезпечення дошкільної освіти, організаційно-управлінська діяльність в дошкільній освіті, технології інтерактивного.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета вивчення курсу забезпечення засвоєння новітніх тенденцій розвитку системи безперервної освіти у провідних розвинутих країнах світу і особливостей інтеграційних процесів в освітній сфері у європейському регіоні та у глобальному вимірі.

Завдання вивчення курсу: глобальну проблему соціалізації дітей, яка диференціюється на проблеми взаємин дітей, батьків і педагогів, проблеми статевої ролі і економічної соціалізації дошкільників, а також – проблеми, пов'язані із забезпеченням поліетнічного та інтегрованого виховання; проблему реалізації топологічного і типологічного підходів до пізнавальної мотивації дітей різного віку коли у них формується потреба в пізнанні і власний стиль когнітивної діяльності, здатний інтегрувати розрізнені знання з різних галузей науки і практичного життя в єдину картину світу; шляхи підвищення ефективності процесів навчання і виховання за рахунок використання сучасних освітніх технологій, що добре зарекомендували себе в інших країнах або

регіонах, при необхідності збереження національної специфіки вітчизняної освітньої системи.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (КЗ)	КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні (фахові компетентності) (КС)	КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.
	КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.
Програмні результати навчання (ПР)	5.1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні. 5.2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

5. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 3
(денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Провідні чинники і стратегії розвитку освіти в сучасних умовах						
Тема 1. Провідні чинники та стратегії розвитку освіти в сучасних умовах	18	4	4	8	2	Т – тести (6 балів)
Тема 2. Сучасний стан та перспективи розвитку освіти у провідних розвинутих країнах та в Україні	18	4	4	8	2	ІРС- індивідуальна робота студента Т – тести (6 балів)
Тема 3. Загальні тенденції структурного реформування освітніх систем у провідних розвинутих країнах світу та в Україні	17	4	4	8	1	ДС – дискусія Т – тести (6 балів)
Модульна контрольна робота	12			12		МКР (30 бал.)
Разом за модулем 1	65	12	12	36	5	
Змістовий модуль 2. Забезпечення ефективності сучасної освіти						

Тема 4. Реформування дошкільної та загальної середньої освіти	15	2	2	10	1	Т – тести (5 балів)
Тема 5. Тенденції розвитку професійної освіти	13	2	2	8	1	Т – тести (5 балів)
Тема 6. Провідні підходи до вирішення завдань підвищення ефективності навчального процесу	15	2	2	10	1	ДС – дискусія, Т – тести (4 бали)
Тема 7. Диференціація та стандартизація освіти в провідних розвинутих країнах та в Україні	15	2	2	10	1	ІРС-індивідуальна робота студента, Т – тести (4 бали)
Тема 8. Альтернативні навчально-виховні заклади	15	2	2	10	1	ДС – дискусія, Т – тести (4 бали)
Модульна контрольна робота	12			12		МКР (30 бал.)
Разом за модулем 2	85	10	10	60	5	
Підсумкова робота (екзамен)						60
Всього годин / Балів	150	22	22	96	10	100

*Таблиця 4
(заочна форма)*

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Провідні чинники і стратегії розвитку освіти в сучасних умовах						
Тема 1. Провідні чинники та стратегії розвитку освіти в сучасних умовах	15	2	2	8	3	Т – тести (8 балів)
Тема 2. Сучасний стан та перспективи розвитку освіти у провідних розвинутих країнах та в Україні	15	2	2	8	3	ІРС – індивідуальна робота студента Т – тести (8 балів)
Тема 3. Загальні тенденції структурного реформування освітніх систем у провідних розвинутих країнах світу та в Україні	16	2		12	2	ДС – дискусія Т – тести
Модульна контрольна робота	10			10		МКР (30 бал.)
Разом за модулем 1	56	6	4	38	8	
Змістовий модуль 2. Забезпечення ефективності сучасної освіти						
Тема 4. Реформування дошкільної та загальної	16	2		12	2	Т – тести

середньої освіти						
Тема 5. Тенденції розвитку професійної освіти	16		2	12	2	Т – тести (8 балів)
Тема 6. Провідні підходи до вирішення завдань підвищення ефективності навчального процесу	16	2		12	2	ДС – дискусія, Т – тести
Тема 7. Диференціація та стандартизація освіти в провідних розвинутих країнах та в Україні	16		2	12	2	ІРС – індивідуальна робота студента, Т – тести (8 балів)
Тема 8. Альтернативні навчально-виховні заклади	18		2	14	2	ДС – дискусія, Т – тести (8 балів)
Модульна контрольна робота	12			12		МКР (30 бал.)
Разом за модулем 2	94	4	6	74	10	
Підсумкова робота (екзамен)						60
Всього годин / Балів	150	10	10	112	18	100

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Глобалізація освіти.

План заняття

1. Поняття глобалізації і її сутність як явища.
2. Глобалізаційні тенденції розвитку сучасної освіти.
3. Визначення економічної ефективності освіти.
4. Провідні чинники розширення соціального попиту на освіту.
5. Суспільна та приватна зацікавленість у розвитку освіти.

Література до теми

1. Алферов Ю. С. Совет Европы й образование / Ю. С. Алферов // Педагогика. – 1998. – №7. – С. 101-111.
2. Буеаа Л. П. Человек, культура й образование в кризисном социуме. В кн.: Философия образования. Сб. науч. трудов. – М. : Фонд "Новое тысячелетие", 1996. – С. 76-90.
3. Валицкая А. П. Современные стратегии образования: варианты выбора / А. П. Валицкая // Педагогика. – 1997. – №2. – С. 3-8.
4. Вульфсон Б. Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. / Б. Л. Вульфсон – М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
5. Павліченко О. Рада Європи і питання освіти / О. Павліченко // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 33-35.
6. Сбруева А.А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – 300 с.

Тема 1. Глобалізація і її вплив на освіту.

План заняття

1. "Демократизація освіти" в сучасних умовах.
2. Порівняльна характеристика різних стратегій розвитку освіти.

3. "Маркетизація освіти".
4. Освітнє законодавство України.
5. Стратегія розвитку освіти України.

Література до теми

1. Вульфсон Б. Л. Стратегія розвитку образования на Западе на порогое ХХІ века. / Б. Л. Вульфсон– М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
2. Горбатенко В. Друге народження ідеї модернізації, або синтагма пост модернізації / В. Горбатенко // Людина і політика. – 1999. – №1. – С. 30-35.
3. Громовий В. Глобальна освіта й українська школа / В. Громовий // Шлях освіти –1998. – №1. – С.13-20.
4. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти. Навчальний посібник. – К. : Центр "Магістр-8" Творчої спілки вчителів України, 1996. – 256 с.
5. Павліченко О. Рада Європи і питання освіти / О. Павліченко // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 33-35.
6. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – 300 с.
7. Шпак О. Чи варто кидати гроші на школу? / О. Шпак // Освіта. – 1995. – № 8. – С. 15-18.

Тема 2. Розвиток сучасної освіти

План заняття

1. Основні протиріччя розвитку сучасної освіти.
2. Спільні та відмінні риси структури (дошкільної/ початкової) освіти країн.
3. Основні напрями оновлення змісту освіти .

Література до теми

1. Боярчук Ю.В. Японская школа: проблемы й перспективы / Ю. В. Боярчук // Педагогика. – 1996. – №3. – С. 107-111.
2. Веселова В. В. Традиционные й новые ценности в системе образования США / В. В. Веселова // Педагогика. – 1996. – №2. – С. 102-108.
3. Воскресенская Н. М. Великобритания: стратегические направления развития образования / Н. М. Воскресенская // Педагогика. – 1996. – №4. – С. 91-98.
4. Вульфсон Б. Л. Стратегія розвитку образования на Западе на порогое ХХІ века. / Б. Л. Вульфсон / М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
5. Громовий В. Глобальна освіта й українська школа / В. Громовий // Шлях освіти. –1998. – №1. – С. 13-20.

Тема 2. Сучасні завдання освітніх реформ

План заняття

1. Система елективних предметів у школах США та Англії.
2. Провідні якості сучасної людини відповідно до завдань освітніх реформ.
3. Зміна ціннісних орієнтацій сучасної школи США.
4. Загальні тенденції реформування сучасних освітніх систем

Література до теми

1. Веселова В. В. Традиционные и новые ценности в системе образования США / В. В. Веселова // Педагогика. – 1996. – №2. – С. 102-108.
2. Вульфсон Б. Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. / Б. Л. Вульфсон / М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
3. Лавриченко Н. Реформування освіти в європейських країнах за умов їх інтеграції / Н. Лавриченко // Шлях освіти. – 1997. – №2. – С. 20-24.
4. Митна В. С. Частные школы в развитых странах Запада / В. С. Митна // Педагогика. – 1996. – №4. – С. 87-91.
5. Пилиповский В. Я. Поиски новой модели школьного образования в США / Пилиповский В. Я. // Педагогика. – 1996. – №3. – С. 102-106.

Тема 3. Реформування освіти у світлі нової парадигми грамотності

План заняття

1. Основні положення нової парадигми грамотності.
2. Ідея безперервної освіти.

Література до теми

1. Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. – М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
2. Митина В. С. Частные школы в развитых странах Запада / В. С. Митина // Педагогика. – 1996. – №4. – С. 87-91.
3. Пилиповский В. Я. Требования к личности учителя в условиях высокотехнологического общества / В. Я. Пилиповский // Педагогика. – 1997. – №5. – С. 97-103.
4. Чижевський Б. Місце і роль приватних закладів у загальній системі освіти / Чижевський Б. // Шлях освіти. – 1998. – №3. – С. 46-48.

Тема 3. Побудова системи безперервної освіти.

План заняття

1. Створення системи безперервної освіти.
2. Принципи побудови системи безперервної освіти.

Література до теми

1. Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. – М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
2. Митина В. С. Частные школы в развитых странах Запада / В. С. Митина // Педагогика. – 1996. – №4. – С. 87-91.
3. Тараненко І. Навчальний режим у школах країн Європейського співтовариства / І. Тараненко, О. Локшина // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 23-27.
4. Форбек М. Європейський стандарт шкільної освіти / М. Форбек // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 21-25.
5. Чижевський Б. Місце і роль приватних закладів у загальній системі освіти / Чижевський Б. // Шлях освіти. – 1998. – №3. – С. 46-48.

Тема 4. Реформування дошкільної та загальної середньої освіти

План заняття

1. Пріоритетність дошкільного виховання в сучасних умовах.

2. Провідні тенденції розвитку початкової освіти.

3. Провідні завдання системи середньої освіти.

Література до теми

1. Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. – М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
2. Митина В. С. Частные школы в развитых странах Запада / В. С. Митина // Педагогика. –1996. – №4. – С. 87-91.
3. Пилиповский В. Я. Требования к личности учителя в условиях высокотехнологического общества / В. Я. Пилиповский // Педагогика. – 1997. – №5. – С. 97-103.
4. Пуховська Л. Розвиток теорії професійної підготовки вчителів у країнах Заходу / Л. Пуховська // Шлях освіти. –1998. – №1. – С. 20-25.
5. Тараненко І. Навчальний режим у школах країн Європейського співтовариства / І. Тараненко, О. Локшина // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 23-27.
6. Тедеско Х. К. Початкова освіта: тривалість навчання та кількість годин / Х. К.Тедеско, М. Адаміо // Шлях освіти. –1998. –№3. – С.16-19.
7. Форбек М. Європейський стандарт шкільної освіти / М. Форбек // Шлях освіти. –1996. – №1. – С.21-25.
8. Чижевський Б. Місце і роль приватних закладів у загальній системі освіти / Чижевський Б. // Шлях освіти. – 1998. – №3. – С. 46-48.

Тема 5. Тенденції розвитку професійної освіти

План заняття

1. Основні напрями розвитку системи середньої професійної освіти.

2. Тенденції розвитку системи вищої освіти.

3. Провідні напрями та стратегії педагогічної освіти.

Література до теми

1. Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. – М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
2. Митина В. С. Частные школы в развитых странах Запада / В. С. Митина // Педагогика. –1996. – №4. – С. 87-91.
3. Пилиповский В. Я. Требования к личности учителя в условиях высокотехнологического общества / В. Я. Пилиповский // Педагогика. – 1997. – №5. – С. 97-103.
4. Пуховська Л. Розвиток теорії професійної підготовки вчителів у країнах Заходу / Л. Пуховська // Шлях освіти. –1998. – №1. – С. 20-25.
5. Тараненко І. Навчальний режим у школах країн Європейського співтовариства / І. Тараненко, О. Локшина // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 23-27.
6. Тедеско Х. К. Початкова освіта: тривалість навчання та кількість годин / Х. К.Тедеско, М. Адаміо // Шлях освіти. –1998. –№3. – С.16-19.
7. Форбек М. Європейський стандарт шкільної освіти / М. Форбек // Шлях освіти. –1996. – №1. – С.21-25.
8. Чижевський Б. Місце і роль приватних закладів у загальній системі освіти / Чижевський Б. // Шлях освіти. – 1998. – №3. – С. 46-48.

Тема 6. Підвищення ефективності навчання

План заняття

1. Етапи еволюції досліджень ефективності школи.
2. Провідні проблеми сучасної освіти.
3. "Фундаменталізація змісту освіти".
4. Концепції підтримуючого та випереджаючого навчання (в контексті вищої освіти).
5. Види сучасних комп'ютерних навчальних програм та їх дидактичних функцій.
6. Застосування ІТ у навчальному процесі.
7. Особливості методу когнітивної акселерації.
8. Застосування методів гри та драматизації у навчальному процесі.
9. Особливості кооперованого навчання.
10. Соціально-психологічні умови ефективного управління школою.

Література до теми

1. Алексюк А. М. Методи навчання в сучасній буржуазній педагогіці США / Алексюк А. М., Чорний В. М. – К. : Радянська школа, 1983. – 140 с.
2. Амонашвили Ш. А. Размышления о гуманной педагогике. – М. : Издательский дом Шалвы Амонашвили, 1995. – 496 с.
3. Берне Р. Развитие Я-концепции и воспитание. Пер. с англ. – М. : Прогресс 1986. – 422 с.
4. Брунер Дж. Процесе обучения. Пер.с англ.–М. : Прогресе, 1962. – 356 с.
5. Глассер У. Школы без неудачников. Пер. с англ. – М. : Прогресе, 1991. – 176 с.
6. Дмитриев Г. Д. Критический анализ дидактической мысли в США. – М. : Педагогика, 1987. – 104 с.
7. Корсак В. Вимірювання ефективності освіти – нерозв'язана проблема / В. Корсак // Шлях освіти. – 1998. – №4. – С. 16-19.
8. Мальований Ю. Педагогічна сутність гуманізації навчання / Ю. Мальований // Шлях освіти. – 1997. – №2. – С. 10-15.
9. Пилиповский В. Я. Эффективная школа: слагаемые успеха в зеркале американской педагогики / В. Я. Пилиповский // Педагогика. – 1997. – №1. – С. 104-111.

Тема 7. Диференціація і стандартизація освіти.

План заняття

1. Провідна причина диференціації навчання в сучасних умовах.
2. Критерії диференціації навчання.
3. Рівні диференціації навчання.
4. Диференціації навчання в школах розвинутих країн світу.
5. Тенденції розвитку диференціації навчання у провідних розвинутих країнах світу.
6. Особливості розвитку процесу диференціації навчання в Україні.
7. Відмінності розвитку освітніх стандартів у централізованих та децентралізованих освітніх системах.
8. Освітні стандарти в Україні.
9. Моделі європейської освіти.

Література до теми

1. Алексевич Г.М. Система предметів за вибором / Г.М. Алексевич // Рідна школа. – 1992. – №2. – С. 93-94.
2. Берне Р. Развитие Я-концепции й воспитание: Пер. с англ. – М. : Прогресс, 1986. –422 с.
3. Беспалько В. П. Проблемы образовательных стандартов в США й России / В. П. Беспалько // Педагогика. – 1995. – №1. – С. 89-94.
4. Боярчук Ю.В. Японская школа: проблему й перспективи / Ю.В. Боярчук // Педагогика. – 1996. – №3. – С.107-110.
5. Бургін М. Стандарти в системі освіти США: стан проблеми / М. Бургін, Г. Степенко, Ю. Мілов // Проблеми освіти. Науково-методичний збірник. – К., 1997.
6. Джурицкий А. Н. Чему й как учат школьников в Японии. – М. : Роспедагентство, 1997. – 84 с.
7. Джурицкий А.Н. Развитие образования в современном мире: Учебное пособие. –М. :Владос, 1999. – 200 с.
8. Закон України "Про загальну середню освіту // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 28.
9. Зязюн І. А. Реформа освіти в Японії / І. А. Зязюн // Рідна школа. –1993. – №8. – С. 67-74.
10. Концепція державного стандарту загальної середньої освіти в Україні // Інформаційний збірник Міністерства освіти У країни. – 1996. – №17-18. – С. 2-17.
11. Пилиповский В. Я. Поиски новой модели школьного образования в США / В. Я. Пилиповский // Педагогика. – 1996. – №3. – С. 102-106.
12. Пронников В. О. Освіта в Японії. / В. О. Пронников, І. Д. Ладанов – К. : Знання, 1991. – 32 с
13. Савченко О. Основні напрями реформування шкільної освіти / О. Савченко // Шлях освіти. – 1998. – №1. – С. 2-6.
14. Сікорський П. Диференційоване навчання і проблеми реформування освітньої системи / П. Сікорський // Шлях освіти. –1997. – №1. – С.7-12.
15. Степенко Г. Стандарти в системі освіти США: позитивне й негативне / Г.Степенко, М. Бургін, Ю. Мілов // Шлях освіти. – 1996. – №2. – С. 21-24.
16. Уланов В. Российская школа в европейском контексте / В. Уланов // Директор школы. – 1996. – №3. – С. 83-87.
17. Чижевський Б. Заклади освіти для обдарованої учнівської молоді: проблеми становлення та перспективи / Б. Чижевський // Шлях освіти. – 1997. – №4. – С.29-33.

Тема 8. Альтернативні заклади освіти

План заняття

1. Основні причини виникнення та функціонування альтернативних шкіл.
2. Основні ознаки "нових шкіл".
3. Особливості діяльності сільських виховних будинків.
4. Інноваційні риси трудових шкіл Німеччини.
5. Особливості методичної системи М. Монтесорі.
6. Методична система П.Петерсена.

7. Принципи побудови та методична система вальдорфської школи.
8. Основні ознаки "техніки Френе".
9. Методична система Дальтон-плану.
10. Особливості діяльності "відкритих шкіл".

Література до теми

1. Алферов Ю.С. Совет Европы и образование / Ю.С. Алферов // Педагогика. – 1998. – №7. – С. 101-111
2. Веселова В.В. Традиционные й новые ценности в системе образования США / В. В. Веселова // Педагогика. – №2. – 1996. – С. 102-108
3. Глассер У. Школы без неудачников. Пер. с англ. / Общ. ред. й предисл. В. Я. Пилиповского. – М. : Прогресе, 1991. – 176 с
4. Громовий В. Глобальна освіта й українська школа / В. Громовий // Шлях освіти. – №1. – 1998.
5. Джуринский А. Н. Зарубежная школа: история й современность / Учеб. пособие. – М. : Изд. Российского открытого ун-та, 1992. – 177 с.
6. Дорнер М. Экологическое воспитание в Германии / М. Дорнер // Педагогика. – 1997. – №5. – С. 103-107.
7. Камінський Р. Релігійний компонент у концепціях морального виховання зарубіжної педагогіки / Р. Камінський // Світло. – 1996. – №2. – С. 57-69.
8. Костицька І. Екологічна освіта в розвинутих країнах світу / І. Костицька // Рідна школа. – 1996. – №2. – С. 69-70.
9. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти: Навчальний посібник. – К. : Центр "Магістр-8" Творчої спілки вчителів України, 1996. – 256 с.
10. Пометун О. Шлях до взаєморозуміння і довіри / О. Пометун // Шлях освіти. – 1998. – №4. – С. 12-16.
11. Сухомлинська О. В. Проблеми теорії виховання дітей і молоді в Україні / О. В. Сухомлинська // Педагогіка і психологія. – №4. – 1997. – С. 109-125.
12. Тангян С. А. Культура й педагогіка мира / С. А. Тангян // Педагогіка. – 1997. – №6. – С. 3-14.
13. Тараненко І. Європейський досвід двомовного навчання / І. Тараненко // Шлях освіти. – 1997. – №4.
14. Тараненко І. Нові орієнтації в соціально-політичній освіті європейських країн / І. Тараненко // Шлях освіти. – 1999. – №3. – С. 29-31.
15. Християнська етика: Методичний посібник / За ред. А. Калашник, О. Захарків. – Львів, 1997. – 160 с.
16. Цінності освіти і виховання. Наук.-метод. зб. / За заг. ред. О. В. Сухомлинської. – К 1997. – 224 с.
17. Шнекендорф Э. К. Воспитание учащихся в духе культуры мира, взаимопонимания, прав человека / Шнекендорф Э. К. // Педагогика. – 1997. – №2. – С. 43-50.
18. Шпак О. Економічна освіта у школах США / О. Шпак // Шлях освіти. – 1998. – №4. – С.23-28.
19. Шрейдер Ю. А. Цели й ценность образования / Ю. А. Шрейдер // Философия образования. Сб. на-уч. статей. – М. : Фонд "Новое тысячелетие", 1996. – С. 135-148.

IV. Політика оцінювання

1. Політика викладача щодо студента: засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

2. Політика щодо академічної доброчесності: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

3. Політика щодо дедлайнів та перескладання: Пропущені практичні, семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточна незадовільна оцінка, отримана студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладається викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

Таблиця 5
(денна форма)

Поточний контроль (мах = 40 балів)								Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1								Модуль 2		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					МКР1	МКР2	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T1 – T3	T4 – T8	
6	6	6	5	5	4	4	4	30	30	

Таблиця 6
(заочна форма)

Поточний контроль (мах = 40 балів)					Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			МКР1	МКР2	100
T1	T2	T5	T7	T8	T1 – T3	T4 – T8	
8	8	8	8	8	30	30	

*Форми контролю: ДС – дискусія, Т – тести, ІРС – індивідуальна робота студента, МКР – модульна контрольна робота.

V. Підсумковий контроль

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: експрес-контроль підготовки до заняття, виконання домашніх завдань, поточне опитування, оцінка роботи протягом практичного заняття, оформлення результатів самостійної роботи, перевірка конспектів, доповіді, тестування.

Форма контролю: залік за тестовими завданнями за програмою:

1. Поняття глобалізації і її сутність як явища.
2. Глобалізаційні тенденції розвитку сучасної освіти.

3. Визначення економічної ефективності освіти.
4. Провідні чинники розширення соціального попиту на освіту .
5. Суспільна та приватна зацікавленість у розвитку освіти.
6. "Демократизація освіти" в сучасних умовах.
7. Порівняльна характеристика різних стратегій розвитку освіти.
8. "Маркетизація освіти".
9. Освітнє законодавство України.
10. Стратегія розвитку освіти України.
11. Основні протиріччя розвитку сучасної освіти.
12. Спільні та відмінні риси структури (дошкільної/ початкової) освіти країн.
13. Основні напрями оновлення змісту освіти .
14. Система елективних предметів у школах США та Англії.
15. Провідні якості сучасної людини відповідно до завдань освітніх реформ.
16. Зміна ціннісних орієнтацій сучасної школи США.
17. Загальні тенденції реформування сучасних освітніх систем.
18. Основні положення нової парадигми грамотності.
19. Ідея безперервної освіти.
20. Створення системи безперервної освіти.
21. Принципи побудови системи безперервної освіти.
22. Пріоритетність дошкільного виховання в сучасних умовах.
23. Провідні тенденції розвитку початкової освіти.
24. Провідні завдання системи середньої освіти.
25. Основні напрями розвитку системи середньої професійної освіти,
26. Тенденції розвитку системи вищої освіти.
27. Провідні напрями та стратегії педагогічної освіти.
28. Етапи еволюції досліджень ефективності школи.
29. Провідні проблеми сучасної освіти.
30. "Фундаменталізація змісту освіти".
31. Концепції підтримуючого та випереджаючого навчання (в контексті вищої освіти).
32. Види сучасних комп'ютерних навчальних програм та їх дидактичних функцій.
33. Застосування ІТ у навчальному процесі.
34. Особливості методу когнітивної акселерації.
35. Застосування методів гри та драматизації у навчальному процесі.
36. Особливості кооперованого навчання.
37. Соціально-психологічні умови ефективного управління школою.
38. Провідна причина диференціації навчання в сучасних умовах.
39. Критерії диференціації навчання.
40. Рівні диференціації навчання.
41. Диференціації навчання в школах розвинутих країн світу.
42. Тенденції розвитку диференціації навчання у провідних розвинутих країнах світу.
43. Особливості розвитку процесу диференціації навчання в Україні.
44. Відмінності розвитку освітніх стандартів у централізованих та децентралізованих освітніх системах.
45. Освітні стандарти в Україні.

46. Моделі європейської освіти.
47. Основні причини виникнення та функціонування альтернативних шкіл.
48. Основні ознаки "нових шкіл".
49. Особливості діяльності сільських виховних будинків.
50. Інноваційні риси трудових шкіл Німеччини.
51. Особливості методичної системи М.Монтессорі.
52. Методична система П.Петерсеном.
53. Принципи побудови та методична система вальдорфської школи.
54. Основні ознаки "техніки Френе".
55. Методична система Дальтон-плану.
56. Особливості діяльності "відкритих шкіл".

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82–89	Дуже добре
75-81	Добре
67 -74	Задовільно
60-66	Достатньо
1–59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Алексевич Г.М. Система предметів за вибором / Г.М. Алексевич // Рідна школа. – 1992. – №2. – С. 93-94.
2. Алексюк А. М. Методи навчання в сучасній буржуазній педагогіці США / Алексюк А. М., Чорний В. М. – К. : Радянська школа, 1983. – 140 с.
Алферов Ю. С. Совет Европы й образование / Ю. С. Алферов // Педагогика. – 1998. – №7. – С. 101-111.
3. Амонашвили Ш. А. Размышления о гуманной педагогике. – М. : Издательский дом Шалвы Амонашвили, 1995. – 496 с.
4. Берне Р. Развитие Я-концепции и воспитание. Пер. с англ. – М. : Прогресс 1986. –422 с.
5. Беспалько В. П. Проблемы образовательных стандартов в США й России / В. П. Беспалько // Педагогика. – 1995. – №1. – С. 89-94.
6. Бондарук І. Жінка на порозі ХХІ ст. : Становище, проблеми, шляхи соціального розвитку / І. Бондарук // 3 Матеріалів Всеукраїнського конгресу жінок. – К., 1998. – 452 с.
7. Боярчук Ю.В. Японская школа: проблемы й перспективы / Ю. В. Боярчук // Педагогика. – 1996. – №3. – С. 107-111.
8. Боярчук Ю.В. Японская школа: проблему й перспективы / Ю.В. Боярчук // Педагогика. – 1996. – №3. – С.107-110.
9. Брунер Дж. Процесе обучения. Пер. с англ. – М. : Прогресе, 1962. – 356 с.

10. Бургін М. Стандарти в системі освіти США: стан проблеми / М. Бургін, Г. Степенко, Ю. Мілов // Проблеми освіти. Науково-методичний збірник. – К., 1997.
11. Буева Л. П. Человек, культура й образование в кризисном социуме. В кн.: Философия образования. Сб. науч. трудов. – М. : Фонд "Новое тысячелетие", 1996. – С. 76-90.
12. Валицкая А. П. Современные стратегии образования: варианты выбора / А. П. Валицкая // Педагогика. – 1997. – №2. – С. 3-8.
13. Веселова В. В. Традиционные й новые ценности в системе образования США / В. В. Веселова // Педагогика. – 1996. – №2. – С. 102-108.
14. Взаимосвязь социальной работы и социальной политики / Под ред. Ш. Рамон. – М. : Аспект Прогресс, 1997. – 256 с.
15. Воскресенская Н. М. Великобритания: стратегические направления развития образования / Н. М. Воскресенская // Педагогика. – 1996. – №4. – С. 91-98.
16. Вульфсон Б. Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. / Б. Л. Вульфсон– М. : Изд-во УРАО, 1999. – 208 с.
17. Вульфсон Б. Л. Управление образованием на Западе: тенденции централизации и децентрализации / Б. Л. Вульфсон // Педагогика. –1997. – № 2. –С. 110-117.
18. Глассер У. Школы без неудачников. Пер. с англ. – М. : Прогресе, 1991. – 176 с.
19. Горбатенко В. Друге народження ідеї модернізації, або синтагма пост модернізації / В. Горбатенко // Людина і політика. – 1999. – №1. – С. 30-35.
20. Громовий В. Глобальна освіта й українська школа / В. Громовий // Шлях освіти –1998. – №1. – С.13-20.
21. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти. Навчальний посібник. – К. : Центр "Магістр-8" Творчої спілки вчителів України, 1996. – 256 с.
22. Джурицкий А. Н. Зарубежная школа: история й современность / Учеб. пособие. –М. : Изд. Российского открытого ун-та, 1992. – 177 с.
23. Джурицкий А.Н. Развитие образования в современном мире: Учебное пособие. –М. :Владос, 1999. – 200 с.
24. Джурицкий А. Н. Чему й как учат школьников в Японии. – М. : Роспедагентство, 1997. – 84 с.
25. Дмитриев Г. Д. Критический анализ дидактической мысли в США. – М. : Педагогика, 1987. – 104 с.
26. Дорнер М. Экологическое воспитание в Германии / М. Дорнер // Педагогика. – 1997. – №5. – С. 103-107.
27. Закон України "Про освіту" / Освіта. – 1996.
28. Закон України "Про загальну середню освіту". – Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 28.
29. Зязюн І. А. Реформа освіти в Японії / І. А. Зязюн // Рідна школа. –1993. – №8. – С. 67-74.
30. Камінський Р. Релігійний компонент у концепціях морального виховання зарубіжної педагогіки / Р. Камінський // Світло. – 1996. – №2. – С. 57-69.

31. Концепція державного стандарту загальної середньої освіти в Україні // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1996. – №17-18. – С. 2-17.
32. Корсак В. Вимірювання ефективності освіти – нерозв'язана проблема / В. Корсак // Шлях освіти. – 1998. – №4. – С. 16-19.
33. Костицька І. Екологічна освіта в розвинутих країнах світу / І. Костицька // Рідна школа. – 1996. – №2. – С. 69-70.
34. Лавриченко Н. Реформування освіти в європейських країнах за умов їх інтеграції / Н. Лавриченко // Шлях освіти. – 1997. – №2. – С. 20-24.
35. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти: Навчальний посібник. – К. : Центр "Магістр-8" Творчої спілки вчителів України, 1996. – 256 с.
36. Мальований Ю. Педагогічна сутність гуманізації навчання / Ю. Мальований // Шлях освіти. – 1997. – №2. – С. 10-15.
37. Митна В. С. Частные школы в развитых странах Запада / В. С. Митна // Педагогика. – 1996. – №4. – С. 87-91.
38. Павліченко О. Рада Європи і питання освіти / О. Павліченко // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 33-35.
39. Пилиповский В. Я. Поиски новой модели школьного образования в США / Пилиповский В. Я. // Педагогика. – 1996. – №3. – С. 102-106. Пилиповский В. Я. Требования к личности учителя в условиях высокотехнологического общества / В. Я. Пилиповский // Педагогика. – 1997. – №5. – С. 97-103.
40. Пилиповский В. Я. Эффективная школа: слагаемые успеха в зеркале американской педагогики / В. Я. Пилиповский // Педагогика. – 1997. – №1. – С. 104-111.
41. Пометун О. Шлях до взаєморозуміння і довіри / О. Пометун // Шлях освіти. – 1998. – №4. – С. 12-16.
42. Пронников В. О. Освіта в Японії. / В. О. Пронников, І. Д. Ладанов – К. : Знання, 1991. – 32 с.
43. Пуховська Л. Розвиток теорії професійної підготовки вчителів у країнах Заходу / Л. Пуховська // Шлях освіти. – 1998. – №1. – С. 20-25.
44. Савченко О. Основні напрями реформування шкільної освіти / О. Савченко // Шлях освіти. – 1998. – №1. – С. 2-6.
45. Сікорський П. Диференційоване навчання і проблеми реформування освітньої системи / П. Сікорський // Шлях освіти. – 1997. – №1. – С. 7-12.
46. Степенко Г. Стандарти в системі освіти США: позитивне й негативне / Г. Степенко, М. Бургін, Ю. Мілов // Шлях освіти. – 1996. – №2. – С. 21-24.
47. Сухомлинська О. В. Проблеми теорії виховання дітей і молоді в Україні / О. В. Сухомлинська // Педагогіка і психологія. – №4. – 1997. – С. 109-125.
48. Тараненко І. Європейський досвід двомовного навчання / І. Тараненко // Шлях освіти. – 1997. – №4. Тараненко І. Навчальний режим у школах країн Європейського співтовариства / І. Тараненко, О. Локшина // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 23-37.
49. Тараненко І. Нові орієнтації в соціально-політичній освіті європейських країн / І. Тараненко // Шлях освіти. – 1999. – №3. – С. 29-31.
50. Тедеско Х. К. Початкова освіта: тривалість навчання та кількість годин / Х. К. Тедеско, М. Адаміо // Шлях освіти. – 1998. – №3. – С. 16-19.

51. Тангян С. А. Культура й педагогіка мира / С. А. Тангян // Педагогіка. – 1997. – №6. – С. 3-14.
52. Уланов В. Російська школа в європейському контексті / В. Уланов // Директор школи. – 1996. – №3. – С. 83-87.
53. Форбек М. Європейський стандарт шкільної освіти / М. Форбек // Шлях освіти. – 1996. – №1. – 1997. – №1. – С. 21-25.
54. Християнська етика: Методичний посібник / За ред. А. Калашник, О. Захарків. – Львів, 1997. – 160 с.
55. Цінності освіти і виховання. Наук.-метод. зб. / За заг. ред. О. В. Сухомлинської. – К 1997. – 224 с.
56. Чижевський Б. Заклади освіти для обдарованої учнівської молоді: проблеми становлення та перспективи / Б. Чижевський // Шлях освіти. – 1997. – №4. – С.29-33.
57. Чижевський Б. Місце і роль приватних закладів у загальній системі освіти / Чижевський Б. // Шлях освіти. – 1998. – №3. – С. 46-48.
58. Шпак О. Економічна освіта у школах США / О. Шпак // Шлях освіти. – 1998. – №4. – С.23-28.
59. Шпак О. Чи варто кидати гроші на школу? / О. Шпак // Освіта. – 1995. – № 8. – С. 15-18.
60. Шнекендорф Э. К. Воспитание учащихся в духе культуры мира, взаимопонимания, прав человека / Шнекендорф Э. К. // Педагогіка. – 1997. – №2. – С. 43-50.
61. Шрейдер Ю. А. Цели й ценность образования / Ю. А. Шрейдер // Философия образования. Сб. на-уч. статей. – М. : Фонд "Новое тысячелетие", 1996. – С. 135-148.
62. Яковец Ю. В. История цивилизаций. Учебное пособие. – М. : Владос, 1997. – 248 с.